

פרוטוקול מס' 32

מישיבת ועדת העבודה

יום ב', כ"ז בטבת תשל"ז, 17 בינואר 1977, שעה 10.00

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:
ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
ל. דיציאן
ד. לוי
מ. כהן
ה. זיידל
י. דרניצקי (יודין)
ח. שמעוני
י. ז'. אמיר
מ. דרובלס

מוזמנים:
מר גלס - משרד המשפטים
מ. מאירי - נציבות שירות המדינה
מ. שקדר - " " "
ח. ברנשטיין - הסדרות עובדי המדינה

היועץ המשפטי לוועדה: י. אליאסוף

מזכיר הוועדה: י. נוריאל

ר ש מ ה: מזל כהן

סדר היום: חוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מס' 5), תשל"ו-1976.

-987-

(תקנה ב' 8.2.77)

חוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מס' 5), תשל"ו-1976היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני פותח את הישיבה.
 על סדר יומנו חוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מס' 5), תשל"ו-1976. הצעת החוק הזאת הובאה, למעשה, למליאת הכנסת ב-12.7.76 לקריאה ראשונה ושם הוחלט להעביר אותה לוועדת חוקה, חוק ומשפט. פניתי במכתב לוועדת הכנסת ובקשתי, מאחר והחוק העיקרי נידון בוועדת העבודה, להמליץ בפני המליאה לשנות את החלטתה ולהעביר את ההצעה לוועדת העבודה. מאחר שהענין הלך בעצלתיים והתברר שאין בכוונת ועדת החוקה להתחיל לדון בנושא זה, הגיעה הכנסת למסקנה שיש להעביר את ההצעה לוועדת העבודה, ואכן על-פי המלצה של ועדת הכנסת הנושא הועבר לוועדת העבודה.

אני מבקשת ממר גלס להציג לנו כהקדמה את מגמת החוק ותוכנו. אח"כ נשמע הערות והשגות מפי נציג הסתדרות עובדי המדינה. נמסר לי שנציבות שירות המדינה יושבה איתם בקשר להצעת החוק. הם הסכימו לה פרט לכמה הערות שיש להם לגבי נושאים מסויימים.

מר גלס:

התיקון נקרא תיקון מספר 5, אבל למעשה זה התיקון המקיף הראשון לחוק המקורי שנתקבל בכנסת לפני קרוב ל-14 שנה ותיקון זה הוא פרי הנסיון שנצטבר במשך התקופה הזאת. היו תיקונים שוליים בחוק, תיקונים שנגעו לשינויים מסויימים שחלו במשטרה, תיקונים שנבעו מיחסי גומלין בין הליכים פליליים והליכים משמעתיים, הסדר מיוחד לעובדי שירותי הבטחון וכיוצא באלה, אבל לא תיקונים מקיפים כפי שהדבר הזה מוצע כרגע.

אולי מן הראוי לעמוד בקצרה על הקווים הכלליים של החוק הקיים. החוק הקיים דן בדיון משמעתי של עובדי המדינה במובן המצומצם של המלה, היינו אותם העובדים שלענין חנאי העבודה שלהם, המנויים שלהם, מבחינה משפטית הם כפופים לנציבות שירות המדינה. החוק אינו חל על שוטרים וסוהרים. החוק אינו חל על עובדים אזרחיים בצה"ל.

החוק קובע ארבעה סוגי עבירות משמעת: שתיים שהן באופן יחסי קלות יותר. אחת מהן פגיעה במשמעת, השניה, אי-קיום הוראה. ישנן שתי עבירות שהן חמורות יותר, זה התנהגות בלתי הוגנת במילוי תפקידו של העובד ובקשר אתו והרביעית, זאת העובדה שאדם הורשע ע"י בית המשפט בפלילים בעבירה שיש אתה קלון.

החוק קובע שתי דרגות של שיפוט: שיפוט זוטא בפני ועדות משמעת ששר המשפטים קבע בתקנות את סוגי העבירות שניתן להביא בפני ועדות זוטא אלה וזה לגבי העבירות בשני הסוגים הקלים יותר שעליהם הצבעתי; ובית דין שיש לו סמכות לגבי כל העבירות המשמעטיות.

בית הדין יושב היום בהרכב של שלושה, כולם חייבים להיות עובדי מדינה. יש שלוש רשימות, המינוי נעשה ע"י שר המשפטים. רשימה אחת מוגשת ע"י נציבות שירות המדינה ואם תרצו בכך זו רשימה המייצגת כביכול את האינטרס של המעביד. רשימה אחת שמוגשת ע"י הסתדרות עובדי המדינה שמטרתה לייצג את האינטרס של העובדים ורשימה אחת שעורך שר המשפטים עצמו ובה מיוצגים משפטנים בשירות המדינה והם מייצגים את האינטרס המשפטי והם יעזרו גם לבית הדין להתמצא בעיות המשפטיות הסבוכות לפעמים שבהם נתקל בית הדין כאשר הוא בא לפסוק. אם כי נאמר שהמשפטן הוא לא תמיד היו"ר, אבל זה קורה שהוא יו"ר.

מר גלס: אמצעי המשמעת שבית הדין רשאי להטיל אותם - אני מדבר על בית-דין, נשאר את ועדות המשמעת שהן יכולות להטיל אמצעי משמעת יותר קלים - מתחילים באזהרה, עוברים להקפאת ותק, הורדה בדרגה, העברה למשרד אחר, פיטורים עם פיצויים, בלי פיצויים, עם גימלאות, בלי גימלאות, פסילה למילוי משרה מסוימת, פסילה לשירות המדינה בכלל לתקופה מסוימת או לצמיתות. האמצעי החמור ביותר הוא פסילה לשירות המדינה לצמיתות.

על האמצעים החמורים ביותר שבית הדין רשאי להטיל, היינו פיטורים ופסילה, ניתן לערער בפני שופט יחיד של בית המשפט העליון. אין היום ערעור מטעם התביעה. החוק קובע הסדר די מפורט על אמצעי ביניים, היינו השעיה בזמן ההליכים המשמעתיים או אפילו פליליים שעומדים ותלויים ואנחנו עוד נרחיב את הדיבור על הסוגיה הזאת שעה שנגיע להוראות הבאות לתקן את המצב הקיים.

החוק מהווה במידה מסוימת ערובה לעובד המדינה. הכיצד? א. החוק קובע שאם עובד עובר עבירה משמעת, אי-אפשר לפטר אותו בגלל זה, אלא כתוצאה מפסק-דין של בית דין משמעת עם יוצא מן הכלל אחד.

ה. זיידל: גם עם השעיה?

מר גלס: ההשעיה יכולה להעשות אך ורק במסגרת החוק, פרט לפיטורים. בפיטורים אומר החוק, אם העילה היא עבירה משמעת אי-אפשר לפטר את העובד אלא אם פסק כך בית דין למשמעת, והתחלתי לומר שיש חריג אחד. החריג הוא שאם העובד הורשע בפסק-דין בפלילים, בעבירה שיש אֶתה קלון, אין צורך להביא את האיש עוד פעם לבית הדין אלא השר רשאי לפטר אותו. למעשה, מאד זהירים בשימוש בסמכות הזאת, בעיקר בגלל ההשלכות שיש לפיטורים אלה על הזכות לגימלאות של העובד. כאשר שר מפטר את העובד אפילו אם הורשע בעבירה שיש אֶתה קלון, אינו רשאי לפסול את הגימלה. בית הדין כן רשאי לפסול גימלה. הדבר הזה מהווה ערובה לעובד ואמרתי את הדבר הזה בהזדמנות אחרת בפני הוועדה. נניח שקיים הסכם, קיימת חמימות דעים בין הנהלת המשרד או נציבות שירות המדינה וועד העובדים שיש להיפטר מעובד בגלל התנהגות שלו שהיא בבחינת פגיעה במשמעת. אסור לעשות את הדבר הזה, אין אפשרות כזאת במסגרת של הסכם, כמו הסכם קיבוצי או מעין הסכם קיבוצי. העובד יכול לעמוד על זה שיביאו אותו בפני בית דין והוא יכריע.

ערובה שניה היא במילוי התפקידים של חברי בית הדין. הם כפופים אך ורק למרות הדין, אסור לתת להם הוראות איך לנהוג כאשר הם יושבים בדין. אגב, אני יכול לומר מתוך נסיוני האישי כאשר ישבתי בבית-דין, לא נתקלתי במקרה אחד שבו החבר מרשימת נציגות העובדים היה יותר מתון מאשר החברים האחרים כאשר הדבר הזה הגיע לענין ההרשעה או לענין מידת העונש. אפילו נתקלתי במקרים הפוכים שהיו יותר קיצוניים.

ערובה שלישית לענין זה, איך הדבר הזה מובטח שעל העובד הזה כשהוא יושב בדין אין מרות אלא הדין ולא מרות של הממונים עליו. כשהוא עובר מצידו איזו שהיא עבירה, אין מביאים בפני חבריו אלא בפני בית-דין שדן בעבירות משמעתיות של עובדי מדינה. נניח שחבר בית-דין באופן מתמיד נמנע מלהופיע בישיבות או מאחר ויש צורך לאחוז נגדו באמצעים. הוא צריך לבוא לדין בפני אותו בית-דין מיוחד זה.

מה בקשר להגנה של העובדים האלה?
אני חושב שצריך לתת להם הגנה.

מ. כהן:

כתוב: על-פי אמות מידה לאפשר
הגנה לאנשים שאינן להם אפשרויות

ח. ברנשטיין:

חומריות.

יש עובד מדינה שאומר: אני לא
רוצה הגנה. יש עובד מדינה

ח. ברנשטיין:

שאומר: אני אגן על עצמי. ישנם אנשים
וגם מבחינה חומרית שתינתן להם הגנה.
עובד מדינה שעומד להישפט יכול
לדחות ערכאה כדי שיועמד לו עורך-דין.

אגב, רק לפני כשנה היה
פסק-דין ששופט בית המשפט,

י. אליאסוף:

בתהליך הערעור דיבר על הנושא הזה וקבע שחייבים להבטיח סנגוריה
לעובד שהובא בפני בית-דין.

אני מקווה שזה יחול גם על
עובדי ח"ש.

מ. כהן:

אנחנו מדברים על שירות המדינה.

היו"ר ש. ארבלי:

עדין לא נגעתי בתיקונים. עדין
לא דברתי על הגוף המבוקר.

מר גלס:

הסוגיה הראשונה נוגעת לצוות
בית הדין. עובדה היא שמספר לא קטן של משפטים המתנהלים בפני בית הדין
הם סבוכים ומסובכים, אלה הם דברים שיש להם לעתים אבק של שוחד,
אבק של מעילה, אבל זה מגיע לגבול. לעתים יש תיקים משטרתיים די מקיפים
לעניינים האלה, אבל בסופו של דבר הגיעה הפרקליטות לידי מסקנה
שהתנהגות אינה עוברת את גבול המותר והאסור בעניינים פליליים.
אין פירושו של דבר שהתנהגות של העובד אינה מהווה התנהגות שאינה
בלתי הוגנת במילוי תפקידו ובקשר אתו. משפטים כאלה מתנהלים עם
כל החומרה, עט כל התקיפות כמו שמתנהלים משפטים פליליים רגילים,
ולצערי הדבר נמשך מפני שהנסיונות מסובכות, מספר העדים הוא גדול,
ואז קורה דבר מה שקורה בעיקר כשיש ועדה או בית-דין שהוא מורכב
מגורמים שונים, שעל אף הצווי שהוא לא בחוק אלא בתקנות שיש לקיים את
המשפט מיום ליום, למעשה הדבר הזה בנסיבות הנוכחיות אי-אפשר לבצע אותו.
למשל אם אלה דברים חמורים ומעורבים בהם פקידים בכירים, אז גם
בהצב של בית הדין משתקף העניין הזה שהעובדים אשר יושבים בדין הם
פקידים בכירים ואז בחירת המועד לקביעת המשפט היא קריעת ים-סוף.

יש כאן נסיון אחד לפחות,

עד כמה שהדבר הזה נוגע לנסיבות של בית-דין, אשר בא קצת להקל. הכיצד?
סעיף 75 של החוק הקיים מאפשר להחיל את הוראות החוק בשינויים שאישרה
אותם הממשלה באישור ועדה זו גם על גופים מבוקרים אחרים וכן נעשה
לגבי המוסד לביטוח לאומי ולגבי רשות השידור. אלא מה? המצב היום הוא
כך: לגבי כל אחת מהחטיבות הללו, שירות המדינה, המוסד לביטוח לאומי,
רשות השידור או גופים מבוקרים אחרים שעוד יבואו, יש רשימות נפרדות
ואחד אינו יכול לשבת בדין במשפט של השני. אחד התיקונים המוצעים
בא לנצל יותר את כח האדם שעומד לרשות מנגנון בית-הדין ושתהיה אפשרות
כזאת שעובד מדינה יוכל לשבת בדין במשפטו של עובד רשות השידור וכן
להיפך.

מר גלס:

דבר שני, היום חברי בית הדין חייבים להיות עובדי מדינה. מוצע לאפשר לצרף לצוות חברי בית דין גם עובדי מדינה שיצאו לגימלאות. אנחנו מקווים שהדבר הזה עשוי להקל בהרבה מפני שהם פנויים יותר, אפשר לגייס אותם ביתר קלות לעבודה בבתי-דין לעבודה. אנחנו ערים כמובן גם לטענות שיש נגד זה. אני חושב שאב-בין-דין אם הוא נבון הוא לא ימנה בית-דין שיהיה מורכב מפנסיונרים בלבד כדי שהגורם של העובדים יהיה מיוצג. זאת סוגיה אחת של התיקונים שמוצעים.

אני רק מדבר על הסוגיות העיקריות. יש תיקונים טכניים ותיקונים שוליים, בזה אני לא רוצה להלאות אתכם.

הסוגיה השניה נוגעת לאמצעי

המשמעת. כאן הייתי אומר שהתיקון המרכזי אשר הוצע זה ויתור על אמצעי משמעת אחת שלא הוכיח את עצמו וזה העברה למשרד אחר. הפרקטיקה של בתי-הדין הוכיחה שהדברים לא הצליחו או מפני שאי-אפשר להשיג משרה כזאת, או שהעובד לא התאקלם. הבעיות שהדבר הזה גורם הן גדולות מאשר התועלת הצומחת מהטלת אמצעי זה ומוצע איפה לבטל את זה.

תיקון שני ובזה אני כביכול

הרגשתי על בשרי עצמי בענין זה, בא בקשר עם אמצעי אחר והוא פסילה למשרת מסויימת. במשפט מסויים שהיה לי הכבוד לשבת בראש, החליט בית הדין על פיטורים מהטעם שאי-אפשר היה להמציא לעובד הזה משרה אחרת בשירות המדינה. אחרי שקילת העניינים באו לידי מסקנה, אם זה כך אין ברירה אלא לפסוק על פיטורים וכמובן לשלם לאיש הזה הטבות פרישה מסויימות. ברור שהוגש ערעור ועל פסק דין זה פסק השופט: אתם התעלמתם מאפשרות אחת, אתם יכולים לפסול אנחנו למשרה שבה הוא יושב כרגע. התוצאה הייתה שהאיש הוחזר למשרד, אבל לא היתה עבודה בשבילו והוא המשיך לקבל משכורת במשך חקופה מסויימת עד שבסופו של דבר הגיעו להסדר והוא פרש. אני חושב שזה עלה למדינה הרבה כסף.

ההצעה היא שאת הפסילה אפשר

להוסיף רק אחרי שהאיש הזה פרש מהשירות ולא ניתן לפסול אותו כל עוד הוא נמצא בשירות כדי למנוע תקלות כאלה.

התיקון הבא שיש לו משמעות גדולה

בענין והוא די מרכזי נוגע לפומביות הדיון. עד כה הדיון היה בדלתיים סגורות. אגב ההוראה אינה חלה על הדיונים בערעור של בית-דין עליון. מוצע עכשו להפוך את הכלל, לעשות את הדיון פומבי עם סמכויות להחליט על סגירת הדלתות שהן קצת יותר רחבות מאשר הסמכויות של בית המשפט. נגיע לפרטים על הענין הזה ואני מתאר לעצמי שעל דבר זה יהיה ויכוח.

סוגיה נוספת, הרחבת זכות

הערעור. היום יש ערעור מטעם הנאשם בלבד על אמצעי של פיטורים ופסילה ואין אמצעי ערעור מטעם החביעה. מוצע עכשו להנהיג הקבלה גמורה שיהיה אפשר לערור על כל פסק-דין של בית הדין הן מטעם התובע והן מטעם הנאשם.

יש תיקונים בקשר עם השעיה והם

די עמוקים, אבל כאן איני יכול לעמוד על איזו מגמה אחידה בענין הזה. נתקלנן במספר נסיבות שבהן היה חלל בדרך ומוצע למלא את החל בדרך זו או אחרת.

מר גלס:

תיקון אחרון, הוראה שנוגעת לדיני ראיות. מסמך חשוב בכל הדיונים לפני בית הדין למשמעת, כפי שאפשר לתאר, זה התקשי"ר שהוא מקבץ מספר רב של כללי החנהגות המהייבים את עובדי המדינה כולם להבדיל מהוראות ספציפיות הניתנות לעובדים במקומות עבודה מסויימים ע"י הממונים עליהם. גם אי-קיום הוראות אחרונות אלה הוא בבחינת עבירה, אבל הבעיה של התקשי"ר היא בעיה מיוחדת במינה. הכיצד? כשאדם עובר על חוק או על תקנות המתפרסמות ברשומות אין צורך להוכיח את קיומם, אני פותח את ספר החוקים, אני מראה את זה לבית-הדין ואין צורך בראיה. התקשי"ר אמנם מקובץ יפה, הוא נמצא בכל משרד ממשרדי הממשלה, אבל הוא אינו מעוגן היום בחוק והיו קשיים בבית הדין לענין ההוכחה של ההוראה שבתקשי"ר.

החוק בא להציע הצעה בענין זה. ההצעה היא שאין להסתפק בטענה: אני לא יודע מה כתוב בתקשי"ר, ומאידך הוא קובע חובה מיוחדת להביא את התקשי"ר לידי כלל העובדים בצורה שיקבע אותה שר המשפטים.

אני חושב שבזה הצבעתי על עיקר

הסוגיות שההצעה דנה בהן.

היו"ר ש. ארבלי:

תודה רבה למר גלס.
נשמע את מזכיר הסדרות עובדי

המדינה מר ברנשטיין על ההשגות שלהם.

ח. ברנשטיין:

אני חייב להתוודות שמפאת קוצר הזמן לא עכלתי את כל ההצעות לשינויים ובראשית דברי הייתי מבקש, לפני שזה יועבר לקריאה שניה ושלישית, לתת לנו שהות מספקת לבחון את כל השינויים כדי שנוכל לערער בטרם יפול הפור.

בסעיף 2(ג) כתוב: "שר המשפטים

רשאי לקבוע בצו את המספר המינימלי של עובדים שייכללו בכל רשימה לפי סעיף זה, ויכול שהמספר יהיה שונה לגבי הרשימות השונות; פחת מספר העובדים שברשימה פלונית מהמינימום שנקבע לה, והרשאי להגישה לא השלים אותה תוך 60 יום לאחר המצאת דרישה להשלימה, רשאי שר המשפטים להשלים את הרשימה." - אני רואה בזה הפקעת סמכות של הגוף היציג. אני לא חושב שאפשר בצורה כזאת להתנהג כלפי הארגון היציג.

ל. דיציאן:

תוך 60 יום אי-אפשר להגיש את הרשימה?

ח. ברנשטיין:

אני לא קובל נגד 60 יום. אני מדבר על הסנקציה שיש, פה.

אני לא גורס את הגירסה: "אם לא".

י. אליאסוף:

זה קיים גם היום.

ח. ברנשטיין:

לי זה קצת מפריע מבחינה אסטטית.

היו"ר ש. ארבלי:

מה היה המצב?

ח. ברנשטיין:

בלי סנקציות.

היו"ר ש. ארבלי:

אפשר במשך שנה שלמה לא להגיש רשימה. צריך להבטיח סדרי עבודה

תקינים.

מר גלס:

דווקא היה נסיון עם הסתדרות עובדי המדינה.

ח. ברנשטיין:

אני מביע משאלה, וכי אני יכול לכפות על חברי הוועדה הנכבדים

לעשות את רצונני!?

ה. זיידל:

אתה חושב שהסעיף הזה בא להרע?

ח. ברנשטיין:

הוא לא בא להרע, הוא בא להטיל סנקציה, והיה אם לא. על פרק ההשעיה ועל זה היה היה לי ויכוח כאשר הדפתי בכנס של צוותי שפיטה של בתי-דין. בוודאי צריך להשעות בן-אדם, אבל ההשעיה גורמת לשני דברים: קודם כל המשפט מתמשך, לפעמים זה לוקח חדשים ענין של עתוי וכך זה נהפך לענויי דין. יתכן שבסופו של דבר אדם יצא זכאי. אבל עצם העובדה שמחזיקים עובד בהשעיה, והיו לנו תופעות של שנת השעיה...

ל. דיציאן:

אני מכיר השעיה של שנה וחצי.

ח. ברנשטיין:

אני הייתי זהיר בדברי. איני יודע איזה פתרונות תחיקתיים או טכניים ניתן למצוא. אני מציין את העובדות מהמציאות. זה לא רק עינויי-דין, זה מעבר לזה. מאחרי כל אדם כזה מסתתרת משפחה. בהשעיה הוא מקבל 50% מהמשכורת. לא כל אחד מהמושעים מסוגל להשלים את שכרו. אצלנו יש הסדר שאדם יכול למצוא עבודת חוץ והוא מדווח על כך שהוא מקבל השלמה למשכורתו. ישנם רבים שאינם מוצאים את מקומם בגלל עצם העובדה שהם עומדים בפני משפט וכל מיני סיבות שאי-אפשר לפרט אגף ולא כל מקרה דומה למשנהו. לכן אמרתי, אולי רצוי שהעובד יהיה מושעה עד להוכחת חפותו, אבל אי-אפשר להשעות את שכרו ב-50% ויש לשלם לו את מלוא המשכורת.

ל. דיציאן:

אני יכול לתת פתרון; עד חצי שנה, יקבל חצי משכורת. עד שנה, יקבל

משכורת מלאה.

ח. ברנשטיין:

הבקיאות שלי בתחיקה היא פחותה משלכם. אני מדבר על מקרים שאני נחקל בהם יום יום. אולי צריך לקבוע כלל שמעבר ל-3 חדשי השעיה ישלם המשרד 100%. זה ידרבן לגמור את ההליכים המשפטיים יותר מהר. אולי זה פתרון, איני יודע.

דברתי בקשר להרכבת צוותים.

בסופו של דבר אין לנו אלפי משפטים בבית-דין למשמעת. אפשר לומר שהשירות שלנו די נקי באופן יחסי למשטרים אחרים ואני אומר את זה בצורה כנה מתוך בדיקת הנושא. אולי צריך להרכיב צוותים כפולים שאפשר יהיה להתחיל ולגמור דיונים כאלה בזמן או בפרק זמן סביר ומתקבל על הדעת. על זה נאמר לי: כן. אבל פה אני לא מוצא ביטוי לדבר הזה, זאת אומרת עולם כמנהגו נוהג. עינויי דין אלה כתוצאה מהשעיה הם הרבה יותר חמורים מפסק-הדין. והיה והוא יצא זכאי, מי יפצה אותו? מבחינה חומרית יפצו אותו, אבל מי יפצה אותו על הנזק הכללי שנגרם לו.

ח. ברנשטיין: אני חושב שבנקודה זו אנחנו עושים את מלאכתנו קלה ולא מציעים שום דבר. איני בא להגן על אדם שיש נגדו חשד, לגביו ימוצו כל ההליכים, אבל תוך פרק זמן סביר מבלי לגרום נזק. אם המשפט נמשך יותר מחצי שנה, צריך לשלם לו משכורת מלאה עד לגמר ההליכים המשפטיים.

בוודאי תהיינה לנו הערות אחרות לגבי יתר הסעיפים. לכן הייתי מאד מבקש, כדי שאוכל לעבור על החומר עם היועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה ולרענן את הזכרון, לתת לנו שהות של שבועיים.

היו"ר ש. ארבלי: נשמח אם נקבל את ההערות תוך שבועיים. אנחנו מתכוונים לגמור את הצעת החוק הזאת ולהביא אותה לקריאה שניה ושלישית בכנסת זאת. אני מציעה להתחיל לקרוא את סעיפי החוק.

מר גלס: (קורא סעיף 1).
הסעיף הזה פועל יוצא מן ההצעות הבאות בסעיף הבא שעליהם כבר רמזתי, היינו הקמת בית-דין מקיף לשירות המדינה וכל הגופים שעליהם החוק חל לפי סעיף 75. זה רק תיקון טכני בכדי שנוכל לקצר בסעיף 73.

היו"ר ש. ארבלי: לגבי הגוף המבוקר אולי נדחה בינתיים?

מר גלס: נניח שאתם דוחים את סעיף 3, אז אני לא צריך את סעיף 1.

היו"ר ש. ארבלי: אם כך נשאר אותו.

מר גלס: (קורא סעיף 2).

ח. שמעוני: בית דין הוא גוף קבוע או שהוא נקבע מתוך הרשימה הזאת?

ח. ברנשטיין: מתוך הרשימה.

מר גלס: הדבר מופיע בסעיף 6: "בית הדין ידון בצוותים של שלושה...".

ל. דיציאן: מי ממנה אב בית-דין?

ח. ברנשטיין: שר המשפטים.

מר גלס: אני חוזר לסעיף 1. ההדדמנויות שבהן הממשלה, באישור ועדת העבודה של הכנסת החילה את החוק הזה על גופים מבוקרים אחרים, הן עד עכשו מעטות ומדובר רק באלה שהחוק חל כבר על גופים מבוקרים מסויימים. אבל קיימת אפשרות להרחיב את הדבר הזה ואז לוועדה הזאת יש ביקורת מלאה אם להרחיב ואיך.

היו"ר ש. ארבלי: החידוש בגוף מבוקר שהוא בא לכלול רשות מקומית?

מר גלס:

רשות מקומית מופיעה גם היום בסעיף 75 לחוק הקיים, אלא מה? זו רק רשות מקומית שהוחל עליה חוק שירות המדינה (מינויים). מכיוון שמחברר שכמעט בלתי אפשרי להחיל את חוק שירות המדינה (מינויים) כמו שהוא על רשויות מקומיות, אז הדבר הזה חדל להתקיים ולמעשה זה נהפך לאות מתה. אבל יכול להיות שאם יום אחד יתקנו את סעיף 75 שיהיה יותר גמיש, במקרים כאלה תהיה משמעות כזו שגם רשות מקומית יכולה להכנס למכלול המאגר הזה שמהם אפשר להרכיב את בית-הדין.

ל. דיציאן:

לאור ההסברים של מר גלס שגם פנסיונרים יכולים להיות בבית-הדין, יש לי הסתייגות מכיוון שבית-הדין יכול להיות מורכב כולו ע"י פנסיונרים, ואני אושב שהעניינים של עובדי המדינה וגם של הגופים המבוקרים הם עניינים של חיים יום-יומיים והתנאים משתנים מיום ליום. באותו רגע שקיימת אפשרות שבית הדין יורכב כולו מפנסיונרים, זה יכול לעוות את המציאות שבה חי הציבור הזה שהוא מונה קרוב ל-100 אלף עובדים. אני לא אומר להוציא אותם מהענין הזה, אבל זה מוכרח להיות בצורה מוגבלת ולא יכול להיות הרכב בית הדין שהרוב בו יהיו פנסיונרים.

י. אליאסוף:

אתה מתכוון שיהיה רק אחד?

ל. דיציאן:

כן.

ה. שמעוני:

אני מצטרף לדעתו של חה"כ דיציאן. בסעיף 3(א) מפריע לי המלה "מתוך". אם המינוי הוא לחמש שנים, הווי אומר שהוא ממנה את כל הרשימה. את מי ממנים?

היו"ר ש. ארבל:

את הצוות.

י.ז' אמיר:

יש לי הערה בקשר לרשימה שיגיש ארגון הסתדרות עובדי המדינה. הייתי רוצה שזה יהיה כפי שמקובל בצה"ל, כאשר בא נאשם לבית המשפט, יושב שם מישהו בדרגתו.

מר גלס:

כבר לא.

י.ז' אמיר:

זה לא טוב. אני רוצה להכניס את זה פה.

ה. ברנשטיין:

הרשימה היא רב גונית והיא מכילה בקרבה את כל גווני הקשת שקיימים בשירות המדינה.

י.ז' אמיר:

כל דרגות היצוג של עובדי המדינה?

ה. ברנשטיין:

כן.

מ. דרובלס:

מדוע צריך בהתייעצות שר האוצר? במקום שר האוצר האם לא היה מן הנכון להוסיף בידיעת ועדת העבודה? לא מדובר פה על מינוי עובדים בכירים, זה תפקידה של הממשלה בלבד. המדובר בשופטים. אם מדובר בשופטים, אני חושב שצריך להיות פיקוח מצד הכנסת על אותם השופטים אשר מתמנים.

ה. ברנשטיין:

שר המשפטים הוא המוציא את המינויים על פי פרובדורה שנעשה

לגבי שופטים אחרים.

מ. דרובלס:

על מנת שלא יהיו ספיקות, דומני שאפשר להביא לידיעת ועדת העבודה.

היו"ר ש. ארבל:

זה מתפרסם ברשומות.

מ. דרובלס:

יש הבדל בין זה שמתפרסם ברשומות לבין זה שיובא לידיעת ועדת העבודה לפני שיתפרסם ברשומות. אז החברים יוכלו להעיר את הערותיהם.

מר גלס:

הדברים שהשמיעו חה"כ שמעוני ודרובלס, במידה מסויימת משתלבים.

גם לפי החוק הקיים המצב הוא כך: שר המשפטים אינו ממנה את כלל הרשימה אלא הוא בוחר מתוך הרשימה את האנשים הנראים לו ראויים ע"י התייעצות עם שר האוצר. זו גם הסיבה להצעת סעיף קטן ג' שבו השר יכול לקבוע מספר מינימלי של עובדים שיכללו ברשימה, שאם לא כן, אחד הגורמים עשוי להכתיב לשר המשפטים למנות את כל האנשים שהם נמצאים ברשימה. המגמה היא שלשר המשפטים תהיה זכות ברירה בין אותם אנשים שמוצעים לו ושלא יהפוך לחתמת גומי שהוא יכול למנות את כולם. והיה אם מתכוננת זו מתקבלת, מן הרגע הזה כמובן השר אחראי אחריות פרלמנטרית על עצם המינוי הזה ואפשר לשאול אותו שאילתה: מדוע מינית את האיש הזה אחרי שאנחנו יודעים שיש כל מיני דברים מפוקפקים לגביו. מצד שני אם המצב הוא כך שהוא חייב את כל הרשימה למנות, ברגע זה האחריות הפרלמנטרית נופלת.

ח. שמעוני:

כמה ימנה?

מר גלס:

הוא חייב למנות לפי הצורך כדי לאייש את הרכב בית הדין.

ח. שמעוני:

לכל הרכב בא מינוי מחדש?

מר גלס:

לא. שלושה גורמים מגישים כל אחד רשימה. נניח שכל אחד מגיש רשימה של 40 איש. השלב השני הוא ששר המשפטים בוחר מכל רשימה של 40 איש, 25 מפני שהוא בדעה שהדבר הזה מספיק במקרה הצורך לאיש את בוני הדין. הוא מפרסם את הרשימות ברשומות. הרשימות האלה נמצאות לעיני אב בית הדין. מוגש כתב אישום, אב בית הדין מעיין ברשימות ובוחר את האנשים. זאת העילה של קביעת מספר מינימום.

ח. שמעוני:

נניח שמתוך 25 איש אלה נפטר מישהו או מישהו בחו"ל. האם

באופן אוטומטי מתוך ה-40 שלא נתמנו מחווספים לרשימה הזאת?

ח. ברנשטיין:

מגישים רשימות נוספות.

מר גלס:

אפשר שלא. נניח שנמצאת בפני השר רשימה וכפי שאמרת נניח

5-מאלה שנחמנו להיות חברים נפטר, או עזבו את השירות, או ירדו מן הארץ - באותם מקרים הברירה בידי השר, רוצה הוא מבקש שיביאו בפניו את הרשימה הישנה וממנה מתוך הרשימה הזאת, רוצה הוא פונה לגוף אשר הגיש את הרשימה המקורית ומבקש רשימה נוספת.

מר גלס: בקשר לשאלתו של חה"כ דיציאן, על זה חברי מהנציבות חייבים לחת את דעתם. אמרתי בהערת דרך אגב שאינני יכול לתאר לעצמי אב בית-דין שימנה רק פנסיונרים. אבל חברי יגידו אם הם מוכנים לעגן את הדבר בחוק.

מר מאירי: אב בית הדין עצמו הוא חבר קבוע. דומני שאין בזה פגם שאמנם יאמר: "ובלבד שלא יהיה יותר מאחד, בכדי לא ליצור מצב לא כל כך נוח.

מ. שקד: אין כוונה לאייש הרכב של פנסיונרים. חזקה שהאדמיניסטרציה תדאג לכך. אם הוועדה רוצה להבטיח בחוק, אפשר להבטיח בחוק. אנחנו לא יודעים אם יהיה רק אחד או שניים. לזה אני אביא תשובה לוועדה.

ח. שמעוני: אם יבטיחו שיושב-הראש הוא פעיל, אז הבטחת את הבעיה הזאת.

מר גלס: (קורא סעיף 2(1)). זה המצב כיום. כשיר להיות שופט בית משפט שלום בעל ותק של שלוש שנים.

לפי הנסיון שיש לי, המשפטים האלה מתנהלים על פי כללי הפרוצדורה, לעתים אף אני עבדכם הנאמן צריך לומר שמרחיקים לכת במקצת והויכוחים האלה על קבילות ואי-קבילות גוזלים לא מעט זמן.

היו"ר ש. ארבלי: לגבי שופט בית משפט שלום, אתה חושב שלוש שנים זה מספיק?

מר מאירי: אם הוא טוב להיות שופט שם, הוא טוב גם כאן.

ח. שמעוני: כל היתר הם לא גופים מקצועיים! לפחות שהשופט יהיה שופט בכיר יותר.

מ. כהן: שופט בית משפט שלום זו דרגה די נכבדה.

היו"ר ש. ארבלי: כל השנים זה היה שופט בית משפט שלום?

מר גלס: כן.

ח. שמעוני: אם הערעור הוא בפני בית משפט העליון האינסטנציה הקודמת צריכה להיות של בית משפט מחוזי.

מר גלס: איני יודע מה ההשלכות שתהיינה על ההרכב הנוכחי. אני יודע שלנציב שירות המדינה יש בעיות לא קטנות לאייש דווקא את רשימת המשפטים מפני שפסולים כל אנשי הפרקליטות. איני רוצה להתייחס לשאלה המשפטית. זאת אומרת, מי שבא בחשבון זה אנשי השירות המשפטי שנמצאים במשרדים.

מר גלס:

(קורא סעיף (2), (3) ו-(4)).

ח. שמעוני:

כאשר באים לקבוע את ההרכב, צריך שתהיינה רשימות. על-פי

סעיף (2) צריך שתהיינה ארבע רשימות בפניו.

מר גלס:

נכון.

ח. שמעוני:

אני טוען שלא.

י. אליאסוף:

היום יש ארבעה גופים שחוק שירות המדינה הוחל עליהם לפי הסדר זה

המוסד לביטוח לאומי, שירות התעסוקה, המוסד לבטיחות וגיהות ורשות השידור. כאשר יש דיון של עובד רשות השידור בפני בית-דין למשמעת, מי יושב כנציג של העובדים? האם יושב נציג עובדי המדינה או נציג עובדי רשות השידור? ההצעה באה לתת תשובה, במקום שלוש רשימות שהיו, תהיינה ארבע. כאשר יושב עובד מדינה, יהיה נציג עובדי המדינה, כאשר יהיה עובד רשות השידור, יהיה נציג עובדי רשות השידור.

לפי הנסוח של סעיף 4 מגיש את

הרשימה במקביל מי שמייצג את המספר הגדול של ארגון העובדים.

ל. דיציאן:

כאן יש לפי דעתי דבר לא מתקבל על הדעת. זה לא רק ארבע רשימות,

יכולות להיות 20 רשימות.

י. אליאסוף:

מדוע?

ל. דיציאן:

אם יש גופים גדולים כמו המוסד לביטוח לאומי או שירות

התעסוקה, איני יודע כמה עובדים יש ברשות השידור.

ח. ברנשטיין:

יותר משירות התעסוקה, זה כמעט אלפיים בלי עובדים אחרים.

ל. דיציאן:

יכול להיות שמחר גוף לא של אלפים אלא של מאה או מאתיים עובדים

שיש שם ועד עובדים והוא משום מה לא רוצה ללכת באמצעות איגוד עובדי המדינה, הוא גם כן יגיש רשימה והשר יצטרך למנות. כאן מתעוררת בעיה רצינית.

היו"ר ש. ארבל:

לאותם עובדים יש ארגון יציג?

ל. דיציאן:

בית הדין לעבודה הכיר את ארגון הפרקליטים כגוף יציג

של 200 עובדים.

ח. ברנשטיין:

העובדים ב"עמידר" מאוגדים בהסתדרות הפקידים. לצורך זה

הארגון היציג יהיה הסתדרות הפקידים.

י. אליאסוף:

ניקח למשל את בית-החולים "אסותא". זה גוף מבוקר. אם הממשלה תרצה

להחיל את חוק שירות המדינה (משמעת) לגבי בית-החולים "אסותא", מי יגיש את הרשימה של נציגות העובדים? אותו גוף שמייצג את עובדי בית החולים "אסותא".

ח. שמעוני:

לפי דעתי לא תהיינה יותר מארבע רשימות או משהו דומה. כל העובדים שאתה מדבר עליהם מיוצגים ע"י הסתדרות הפקידים.

ל. דיציאן:

כל עוד הם רוצים. מחר הם יכולים לומר, אנחנו רוצים להיות במיעוט.

י. אליאסוף:

בסעיף 4 נאמר: "ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר..."

ח. ברנשטיין:

הערה לסעיף 3, אני חושב שצריך לומר: רשימה שהגישה הסתדרות

עובדי המדינה ולא ארגון עובדי המדינה.

י. אליאסוף:

זה לא מונח טכני של השם שלך.

ח. שמעוני:

לפי התיאוריה שלכם, לשם דוגמא, גוף מסויים מיוצג בהסתדרות

הפקידים. יום אחד בהיר בא ועד העובדים ואזמר: אנחנו גוף בפני עצמו. הם יכולים להגיש רשימות חדשות?

מר גלס:

אפשר.

י. אליאסוף:

אני חושב שוועד העובדים ממלא אחרי הקטיגוריה כפי שכתוב:

"ארגון עובדים". ארגון עובדים הופיע בהרבה חוקים ויפרשו אותו פה כמו שם. כל רשימה היא לחמש שנים. כעבור חמש שנים השר חוזר וממנה בתוך תקופה של חמש שנים, אם יבוא ארגון אחר ויגיש רשימה נוספת, השר רשאי מתוך הרשימה שמוגשת כדין למנות עובדים אחרים. הוא לא רשאי לבטל מינוי אלא בהליך משפטי.

מר גלס:

יש הליכים משמעותיים מיוחדים לאותם השופטים ויש עוד הוראה אחת

מה קורה אם האיש הזה פתאם חס וחלילה נפגע בשיחוק. יש הליכים איך להעביר אותו.

היו"ר ש. ארבלי:

בסעיף 3(א) ישנה תשובה בקשר להערה של חה"כ דיציאן על

הגבלה של מספר הפנסיונרים.

י. אליאסוף:

מאחר וזאת הפעם הראשונה שבחוק נכנסים חברי בית דין שאינם עובדי

מדינה, השאלה אם רוצים להבטיח להם השלום בעד ישיבה בדין?

היו"ר ש. ארבלי:

זו לא חובה?

י. אליאסוף:

זו לא חובה. כדי להבהיר את העניין, בחוק אחר שנוגע גם כן

לשירות המדינה, אלה אותן ועדות שבוחרות את העובדים שמתמנים במכרזים, לא משלמים לאנשי ציבור שבחרו עובדים לשירות המדינה. השאלה היא אם רוצים לשלם? אפשר לשלם בלי לומר את זה בחוק. אם רוצים לשלם, כדאי שזה יאמר במסגרת תקנות, ששר האוצר רשאי להתקין הוראות בדבר השלום למי שפרש לקיצבה.

ח. שמעוני:

או שכבר בקיצבה, או שבמהלך הזמן יפרוש לקיצבה.

אני מציעה שהנציבות תשקול את הענין הזה וחביא לנו תשובה.

היו"ר ש. ארבלי:

קודם נשמע מה דעתם ואח"כ נקבע את עמדתנו הסופית.

(קורא סעיף קטן (ב) של סעיף 2).

מר גלס:

מדוע בעצם ההגבלה של 70 שנה? או שהוא מתאים, או שאינו מתאים.

י. דרניצקי (יודין):

גם שופט יוצא בגיל 70 לפנסיה.

היו"ר ש. ארבלי:

גם נשיא בית המשפט העליון לא יכול להמשיך מעל גיל 70.

ל. דיציאן:

יש לי פה גישה עקרונית. אני חושב שהשיטה של תקרת פרישה

י. דרניצקי (יודין):

פשטה את הרגל, גורמת נזק מוסרי וחברתי שלא ישוער ומכבידה על המשאבים הכלכליים של המדינה ללא צורך. אם מדובר בתפקיד שאינו כרוך במאמץ שיטתי של כך וכך שעות ליגם אלא מאמץ אינטלקטואלי, אם הוא נמצא מתאים, למה לא למנות אותו גם מעל גיל 70?

אין כל אפשרות להאריך את תקופת הפרישה מעל גיל 70 של כל אדם

ל. דיציאן:

שממלא תפקיד כלשהו. גדולי הפרופסורים בעולם כולו חייבים לפרוש מהקתדרה שלהם בגיל 70. גיל 70 הוא גיל שבן-אדם אפילו אם הוא במלוא כוחו הפיזי והרוחני, צריך לפנות את מקומו ליוצר צעירים. לכן אני מתנגד להערתו של חה"כ יודין.

יש לי כאן שאלה, מדוע להטיל את הסנקציה רק על ארגון עובדי המדינה, למה לא גם על נציב שירות המדינה?

היו"ר ש. ארבלי:

נכון מאד, צריך להגביל את כולם.

יש לדבר זה בעיות אסטטיות מסוימות.

מר גלס:

מי שלוחץ על הרשימות זה דווקא הנציב.

מר מאירי:

מבחינה עניינית, נניח שהנציב לא מגיש רשימה, לממשלה יש אמצעים

י. אליאסוף:

להתגבר על זה.

הייתי מציעה שתשקלו את ההערה הזאת, אם לא לגבי שר המשפטים אז לפחות

היו"ר ש. ארבלי:

לגבי נציב שירות המדינה.

בקשר להערה מעל גיל 70, מקובל על

כולם, כאשר שופטים פורשים בגיל 70, חזקה שגם שר המשפטים לא ימנה אנשים מעל גיל כזה בבית-דין משמעתי. הייתי מציעה: בואו לא נאמר "גיל 70". הגופים אשר שולחים את הרשימה בוודאי ישלתו אנשים שמסוגלים וראויים לייצג את האנשים. הם לא ישלחו אנשים שלא מסוגלים למלא את הפונקציה הזאת. אולי מבחינה אסטטית לא כל כך טוב שנאמר: "ושטרם מלאו להם 70 שנה".

לפי הנסוח שר המשפטים יכול
למנות אדם שהוא בן 69 ו-11 חדשים

י. אליאסוף:

ו-25 יום ואז הוא יכהן חמש שנים.

לכן הייתי מציעה לא לכתוב
גיל 70. בואו נוציא את ההגבלה

היו"ר ש. ארבל:

אני רושם הסתייגות.

של גיל 70.

ל. דיציאן:

אנחנו אמרנו, כל עוד שר המשפטים
לא יכול לבטל אלא לאחר תום

מר מאיר:

כהונה של חמש שנים, אם הוא ממנה מישהו בגיל 68, כאשר הוא מגיע לגיל 70
הוא מפסיק לכהן. אם הוא לא מגיע לגיל 70 והוא לא מסוגל לכהן, השר לא
יכול לבטל את זה.

אז שזה יהיה כתוב באופן מפורש.
אני רוצה למנוע את זה שהוא

ל. דיציאן:

ישב בדין אחרי גיל 70. המינוי של חבר בית הדין צריך להפסק בגיל 70
ועליו לסיים אותם משפטים שהתחיל בהם.

מה קורה באשר אדם ממשיך להיות
בשירות המדינה בגיל 70?

י. אליאסוף:

שלא ישב בתור שופט בכל מקרה.
נשיא בית המשפט העליון, מה

ל. דיציאן:

יותר מכובד מזה? והוא חייב לפרוש בגיל 70.

מציעים היום את השופט ברנזון
לעמוד בראש המוסד לבוררות

היו"ר ש. ארבל:

מוסכמת.

אם זה יבוא בתור חוק, אני
הסתייג מזה.

ל. דיציאן:

כך אי-אפשר לנצל את כל הידע
שיש להם.

היו"ר ש. ארבל:

איני יודע למה מנעו מהשופט אולשן
ומהשופט אגרנט לכהן ושניהם היו

ל. דיציאן:

במלוא כוחם הפיזי והרוחני. למה כאן כן? אני יודע שיש ארגומנטציה
שצריכה להיות תחלופה. אבל אל תתנו להם תפקידים אחרים בעיקר לא בגוף
קבוע. אני יכול להבין שיתנו להם תפקיד אד-הוק לאיזשהו דבר, כמו ועדת
חקירה. אבל תפקיד קבוע, אני בהחלט מתנגד.

אתה לא יכול להקיש מדבר לדבר.
בבית המשפט העליון יושב שופט

מ. כהן:

ומכהן. אם אתה מרגיש שהוא סוטה מבחינת אפשרויות היכולת שלו, אתה לא
יכול לפטר אותו. בעוד שכאן זה חמש שנים ונגמר העניין. אם אב בית הדין
מכיר את האדם, חזקה עליו שהוא לא יקח אותו. אי-אפשר להקיש מבית המשפט
העליון לבית דין כזה.

אני שולל מכל וכל את הגישה הזאת
שאב בית הדין יכול לפסול שופט

ל. דיציאן:

כלשהו. הוא צריך לקחת לפי סדר מסויים ולא לפסול בן-אדם רק לפי הגיל שלו.

שמענו את ההערה של חה"כ דיציאן.
נשקול כשנגיע להכרעה בסעיף הזה.

היו"ר ש. ארבלי:

(קורא סעיף קטן ג' של סעיף 2).

מר גלס:

מדוע משתמשים במינוח "עובדים"?
זה לא רק עובדים.

י. אליאסוף:

במקום "עובדים" צריך להיות
"בני אדם".

מר גלס:

אנחנו קובעים "בני-אדם".

היו"ר ש. ארבלי:

נדמה לי שההשלמה צריכה להיות:
"בהתייעצות עם שר האוצר".

מ. שקד:

ממילא המינוי בתוך הרשימה נעשה
בהתייעצות עם שר האוצר.

י. אליאסוף:

אמרנו שהכל מוגש בהתייעצות עם
שר האוצר.

מר מאירי:

בשלב הראשון של הגשת הרשימות
עדין אין התייעצות כי אלה

מר גלס:

שלווה גורמים נפרדים. בשלב השני, מינוי בברירה הזאת, יש התייעצות
עם שר האוצר. בשלב השלישי אין שום דבר כי זה ענין של אב בית הדין.

כל מינוי חייב התייעצות. מה זה
חשוב אם זה מתוך הרשימה החדשה.

מר מאירי:

בקשר לסעיף 3, האם מזה לא ישתמע
שהמינויים הקיימים היום,

י. אליאסוף:

ערב החוק הזה, ימשיכו להיות כפי שהם מבלי שיהיה צורך למנות עוד פעם
את כל הרשימות מחדש?

לכאורה נראה לי שהמינויים
תקפים.

מר גלס:

לפי סעיף זה, נניח שהשר מוציא
צו. השר קובע בצו שיהיו 30 אנשים

ל. דיציאן:

מכל סוג ביחד זה 90. אח"כ הוא מקבל הצעות רשימה והוא ממנה 90 אנשים
חדשים ובצו כתוב שההרכב כולל לא יותר מ-90. אם כך באופן אוטומטי
מתבטלים המינויים הקודמים, ולמעשה ע"י זה השר יכול לעבור על הלאו
שהוא לא יכול תוך תקופת המינוי לבטל את המינויים.

בסעיף (ג) לא מדובר על מספר
מכסימום, אלא על מספר מינימום.

מר גלס:

אני מקבל את זה. לא שמתי לב
שיש פה מספר מינימום.

ל. דיציאן:

מה הוא המינימום?

היו"ר ש. ארבלי:

הוא יקבע בתקנות.

מר מאירי:

מר גלס:

הרבותא של ההצעה בסעיף (ג) הוא בכך, שעד היום לא היה שום גבול ללפני מטה. הם יכולים להמציא רשימה כה קטנה עד כי השר היה נאלץ למנות את כולם. כעת הוא יכול לקבוע מינימום, אבל לגבי המכסימום אתם יכולים להגיש רשימה אפילו של 1,500 איש.

בענין קביעת מינימום, השר עומד לביקורת פרלמנטרית. אפשר לשאול אותו מדוע אתה קובע מינימום כל כך גבוה או נמוך.

(קורא סעיף 3).

ל. דיציאן:

כאן לא כתוב מי ישמש כאב בית-דין?

מר גלס:

זה כתוב בסעיף (ג): "אב בית הדין ימנה את היושב ראש לכל צוות, אולם אם הוא עצמו נמנה עם הצוות, יהיה הוא היושב-ראש."

י. דרניצקי (יודין):

האם קיים מושג של התנגדות לשופט?

י. אליאסוף:

זה מופיע בתקנות. נקבעה תקנה מתאימה האומרת: בפתיחת דיון רשאי נאשם להתנגד לחבר בית הדין ובית הדין יחליט בהתנגדות.

ל. דיציאן:

תאר לך שאני מתנגד לשני נציגים מתוך ההרכב.

י. אליאסוף:

אז ילכו לבג"ץ.

מר גלס:

לפי הנסיון המעשי שלי, כאשר מוגשת התנגדות, אז האיש בשמחה

רבה אומר: אני יוצא מן הענין.

(קורא סעיף (ב) -)

למשל הממשלה יכולה לומר שגם האיש ברשימת נציבות שירות המדינה חייב להיות האיש של הגוף המבוקר. מה שמובטח לכל הדעות, שהאיש של רשימת העובדים הוא יהיה של אותו גוף. יתר הדברים נמסרים להחלטת הממשלה.

ל. דיציאן:

למה כאן באופן אוטומטי מכניסים את הממשלה?

י. אליאסוף:

כי היא מחילה את החוק על גוף מבוקר.

היו"ר ש. ארבל:

למה אמרו הממשלה ולא אמרו השר?

מר גלס:

הדברים האלה חייבים הכרעה בפני פורום רחב.

(קורא סעיף (ג) -)

י. אליאסוף:

מהי הפרקטיקה היום בבית-דין כאשר יש תביעה משפטית נגד עובד

בביטוח הלאומי, למשל? מי יושב בדין כנציג העובדים?

דומני, אותה רשימה שהגיש ארגון עובדי המדינה.

מר מאירי:

יש כאן הוראה חדשה שאומרת: צוות אשר דן בנאשט שהוא עובד אחד של המוסד לביטוח לאומי.

י. אליאסוף:

נניח שברשימה עובדי המדינה שהגיש מר ברנשטיין ישנם 2-3

ל. דיציאן:

מן המוסד לביטוח לאומי?

זה פסול. לפי החוק הקיים, כדי לדון עובדי מדינה יכולים לשבת בדין רק עובדי מדינה. על כל פנים זו דעתי.

מר גלס:

אני רוצה לבקש את נציבות שירות המדינה לברר אם יש רשימה נפרדת

ל. דיציאן:

של הגופים המבוקרים?

לגבי רשות השידור, יש בית דין נפרד. לגבי המוסד לביטוח לאומי,

מר מאירי:

איני יודע, צריך לבדוק את זה.

אני מבקש בענין זה להביא לידיעה את המצב העובדתי. לפי זה ננסח

מר גלס:

הוראות מעבר.

חשבתי שבכל מקרה היו"ר יהיה מקבוצה אחת.

ח. שמעוני:

לא.

י. אליאסוף:

המצב עלול להיות שיתמנה יו"ר דווקא מרשימת נציבות שירות המדינה.

ח. שמעוני:

לפי דעתי זה לא בסדר. כדי לגזוט את הענין מבחינה משפטית, בכל מקרה צריך להיות אותו אדם שיש לו נסיון משפטי מינימלי. ברשימת העובדים וברשימת הנציבות לא יושבים אנשים משפטנים. כדי לתת אופי משפטי מינימלי חייב להיות משפטן.

ישבתי עם מספר לא קטן של יושבי ראש לא משפטנים והם לא

מר גלס:

התביישו לשאול אותי אם היו להם שאלות משפטיות.

אני חושב שזה ליקוי.

ח. שמעוני:

נשקול את הדבר הזה ונביא תשובה.

מ. שקד:

אני יודע שבבית-דין משמעתי של עיריית ת"א, היו"ר הוא תמיד משפטן.

ל. דיציאן:

אני יכולה להבין שבהרכב הצוות יש משפטן. אבל זה לא הכרחי שהוא

היו"ר ש. ארבלי:

יהיה היו"ר.

לפי דעתי הניהול הוא חלק מהתהליך המשפטי.

ח. שמעוני:

מר גלס:

(קורא סעיף 4) -
כדי להדגים את הדבר - שמענו

שאדם מתמנה לחמש שנים. אבל קורה שהוא פורש בגיל 45 כדי ללכת לפרקטיקה פרטית. במקרה כזה המינוי פוסק. אבל כדי שהדבר הזה לא יגרום לקשיים בניהול המשפטי, הוא יכול לסיים את הדיון שהתחיל בו.

י. אליאסוף:

בנוסח הנוכחי כתוב: "חדל חבר בית-דין להיות עובד המדינה

או עובד גוף מבוקר, שלא מחמת יציאה לקצבה, חיפסק בהונתו כחבר בית הדין" - הדילה יכולה להיות בכל צורה, זה יכול להיות פיטורים או התפטרות. כשמדובר על שיטורים אפשר להניח כדבר סביר שהוא פוטר על רקע משפטי או פלילי. התוצאה שהוא רשאי לשבת בדיון משמעתי.

מר גלס:

יתכן שהדבר הזה מוצא את ביטויו בסעיף 10. נבדוק את הענין הזה.

ה. שמעוני:

הייתי מכניס כאן סייג אחד:
"אם אישר זאת אב בית-הדין".

אם הוא לא אישר, הוא יכול לפסול אותו.

י. אליאסוף:

הרישא צריכה להיות: רשאי אב בית הדין להסכים...

היו"ר ש. ארבלי:

מלכתחילה הייתי פוסלת את זה ולא משאיתה את זה לאב בית הדין.

מר מאירי:

נדמה לי שהצעתו של חה"כ שמעוני יכולה לענות על זה: "אלא אם

אב בית הדין פסק אחרת".

היו"ר ש. ארבלי:

נסיים עכשו בנקודה זו ומחר נמשיך בחוק.

תודה רבה, ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12.30